

Sarajevo, 27.05.2019. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINACIJSKIM TRŽIŠTIMA
20.05.2019.- 24.05.2019.

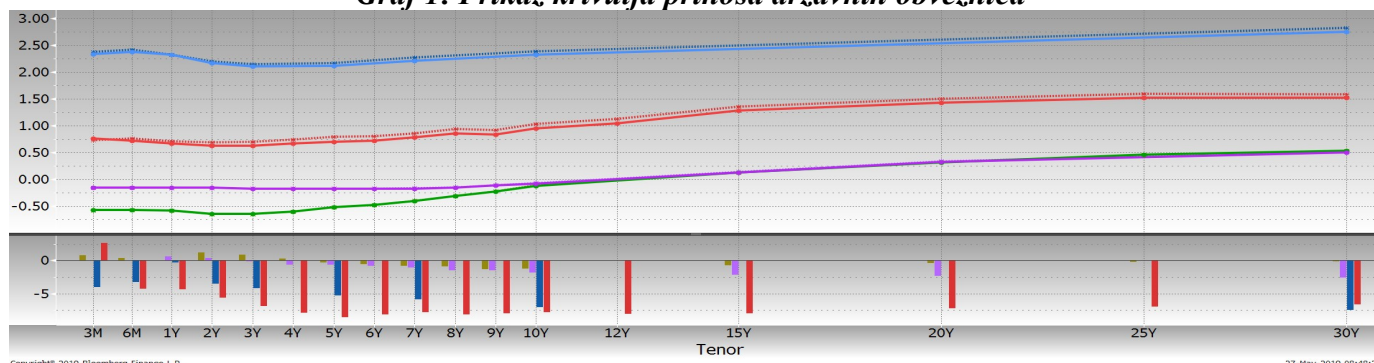
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan		
	17.5.19	-	24.5.19	17.5.19	-	24.5.19	17.5.19	-	24.5.19	17.5.19	-	24.5.19
2 godine	-0,65	-	-0,63	2,20	-	2,16	0,70	-	0,64	-0,16	-	-0,15
5 godina	-0,51	-	-0,52	2,17	-	2,12	0,79	-	0,71	-0,16	-	-0,17
10 godina	-0,10	-	-0,12	2,39	-	2,32	1,03	-	0,96	-0,05	-	-0,07

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	17.5.19	-	24.5.19
3 mjeseca	-0,547	-	-0,539
6 mjeseci	-0,572	-	-0,568
1 godina	-0,544	-	-0,538

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleno), SAD (plavo), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasto) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 24.05.2019. godine (pune linije) i 17.05.2019. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

U objavljenim polugodišnjim ekonomskim prognozama OECD-a je upozoreno da bi trgovinske napetosti mogle znatno narušiti globalne gospodarske izgleda u srednjoročnoj i dugoročnoj perspektivi. Projicirana stopa globalnog GDP-a u ovoj godini je smanjena za 0,1% na 3,2%, što je najniža razina od 2015. godine, dok je prognozirana stopa za 2020. godinu ostala nepromijenjena (3,4%). Ukoliko se trgovinski odnosi nastave pogoršavati, OECD prognozira pad globalnog GDP-a za čak 0,7%, odnosno za oko 600 milijardi USD do 2021. godine.

EUROZONA

Prinosi sigurnijih obveznica eurozone su proteklog tjedna bilježili volatilna kretanja najviše pod utjecajem različitih vijesti o trgovinskim odnosima SAD i Kine. Na tjednoj razini prinosi ovih obveznica kraćeg roka dospijeća su blago povećani, dok su prinosi dužeg roka dospijeća blago smanjeni. Europski indeksi dionica su u utorak zabilježili rast, prateći trend rasta na globalnoj razini, a koji je potaknut odlukom predsjednika SAD o privremenom povlačenju zabrane rada s kineskim tehnološkim gigantom. Prinosi italijanskih obveznica su zabilježili prilično smanjenje u odnosu na prethodni tjedan, između 11 i 12 baznih bodova. Agencija za dodjelu kreditnog rejtinga Fitch potvrdila je BBB rejting Portugalije te povećala izgleda rejtinga na „pozitivan“ sa „stabilan“. Uoči glasovanja u Europskom parlamentu 26. svibnja, zamjenik premijera Italije Salvini obećao je da će izmijeniti pravila Europske unije kako bi

ispunio obećanje o 15% paušalnom porezu za svakoga. Salvini je istaknuo da je jedini način za otvaranje radnih mjesta smanjenje poreza te izmjena pojedinih europskih pravila i ograničenja koja nameće Brisel, ali je na kraju tjedna izjavio da bi bio spreman na razgovor s liderima Francuske i Njemačke da se pokuša osigurati veća razina dozvoljenog deficita. Preliminarni podaci EU izbora su pokazali da su proeuropske stranke uglavnom zadržale najveći broj mjesta, a najveća izlaznost u posljednje dvije dekade je izgleda nagradila proeuropske liberalne i „zelene“ stranke. Ipak, bolje rezultate u odnosu na prethodne izbore ostvarile su populističke stranke u Italiji i Francuskoj.

Prema najnovijim prognozama OECD-a, projicirana stopa GDP-a eurozone u tekućoj godini iznosi 1,2%, dok se za narednu godinu prognozira stopa GDP-a od 1,4%. U ovoj godini prognozirana stopa inflacije iznosi 1,2%, a u narednoj godini očekuje se da će ista iznositi 1,5%. OECD je sugerirao da bi europske vlade koje mogu priuštiti povećanje javne potrošnje to trebalo i da učine kako bi zaustavile usporavanje globalnog rasta, a koje bi se moglo pretvoriti u dugoročnu stagnaciju. Zapisnik s travanjske sjednice UV ECB je potvrdio da će parametri za nove dugoročne operacije (TLTRO III), koje će se implementirati od rujna, vjerojatno biti najavljeni na sljedećoj sjednici ECB. Zapisnik navodi i da će UV razmotriti da li bi očuvanje povoljnih implikacija negativnih kamatnih stopa po ekonomiju moglo zahtijevati ublažavanje mogućih sporednih učinaka, ukoliko uopće postoje, na bankarsko posredovanje. Kao najveći rizici po gospodarski rast navode se protekcionizam, kineska ekonomija i Brexit.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red.br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	PMI kompozitni indeks – EZ (prelim.)	SVIBANJ	51,7	51,6	51,5
2.	Tekući račun – EZ (u milijardama EUR)	OŽUJAK	-	24,7	27,9
3.	Indeks povjerenja potrošača – EZ (prelim.)	SVIBANJ	-7,7	-6,5	-7,3
4.	Ifo indeks poslovnog povjerenja – Njemačka	SVIBANJ	99,1	97,9	99,2
5.	GDP – Njemačka (tromjesečno) final.	I tromjesečje	0,4%	0,4%	0,0%
6.	Potrošnja stanovništva – Nizozemska (G/G)	OŽUJAK	-	1,1%	1,0%
7.	Stopa nezaposlenosti – Finska	TRAVANJ	-	8,0%	7,0%

SAD

Prinosi na američke obveznice su tijekom proteklog tjedna zabilježili smanjenje od 4 do 7 baznih bodova pod utjecajem i dalje izraženih trgovinskih tenzija između SAD i Kine. Nakon iznenađujuće odluke predsjednika SAD da proglasi izvanredno stanje u zemlji i zabrani američkim kompanijama poslovnu suradnju s kineskim tehnološkim gigantom Huawei, početkom prošlog tjedna Ministarstvo za trgovinu SAD je objavilo privremenu odgodu sankcija narednih 90 dana, do 19. kolovoza. Ova mjera najviše je usmjerena na zaštitu američkih kompanija i potrošača. Istodobno, Trump je najavio paket od 16 milijardi USD za pomoć poljoprivrednicima koji su pogođeni kineskim tarifama te istaknuo kako trgovinski sporazum s Kinom ostaje “dobra mogućnost”. Iz Ministarstva trgovine SAD je priopćeno da će predložiti pravilo kojim će se nametnuti kompenzacijske carine za zemlje koje potcjenjuju svoju valutu u odnosu na USD, jer na taj način Ministarstvo može kompenzirati novčane subvencije koje štete američkoj industriji. Prošlog tjedna objavljen je zapisnik s posljednje sjednice FOMC-a, u kojem se navodi da su članovi suglasni da bi strpljiv pristup određivanju budućih prilagođavanja ciljanog raspona referentne kamatne stope vjerojatno ostao prikladan i u narednom razdoblju. Većina članova smatra da je nedavno ublažavanje inflacije prolazno te su kreatori monetarne politike uglavnom očekivali da će strpljiv pristup prilagođavanju monetarne politike biti u skladu s kontinuiranim rastom gospodarske aktivnosti, snažnim uvjetima na tržištu rada i inflacijom koja je blizu ciljane razine od 2%. U zapisniku je navedeno da su članovi komentirali i očekivanja o pitanju smanjenja referentne kamatne stope, pripisujući to neizvjesnostima oko globalnog rasta i trgovinskog rata.

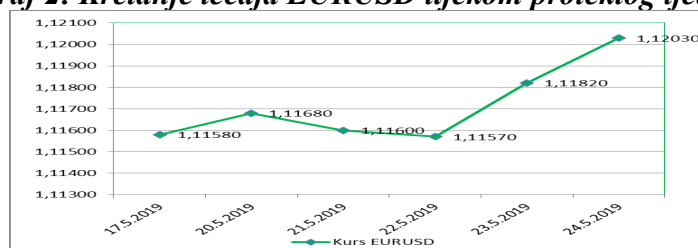
OECD-ova prognoza stope GDP-a u SAD za ovu godinu iznosi 2,8%, dok se za 2020. godinu prognozira stopa od 2,3%. U ovoj godini prognozirana stopa inflacije iznosi 1,4%, a u narednoj godini se očekuje da će ista iznositi 2,1%. Iz OECD-a je priopćeno da će dalja eskalacija trgovinskih odnosa u znatnoj mjeri pogoditi, kako gospodarstvo SAD i Kine tako i ekonomiju na globalnoj razini.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red.br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	PMI indeks prerađivačkog sektora P	SVIBANJ	52,6	50,6	52,6
2.	PMI indeks uslužnog sektora P	SVIBANJ	53,5	50,9	53,0
3.	Indeks povjerenja prerađ. sektora Fed iz Kansas Sitija	SVIBANJ	6	4	5
4.	Indeks ekonomskih aktivnosti Fed iz Čikaga	TRAVANJ	-0,20	-0,45	0,05
5.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	18. SVIBNJA	215.000	211.000	212.000
6.	Obujam porudžbina trajnih dobara P	TRAVANJ	-2,0%	-2,1%	1,7%
7.	Bloomberg indeks potrošačkog povjerenja	19. MAJ	-	60,3	59,9
8.	Zahtjevi za hipotekarne kredite	17. SVIBNJA	-	2,4%	-0,6%

USD je tijekom proteklog tjedna deprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD povećan s razine od 1,1158 na razinu od 1,1203.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Protekli tjedan u Velikoj Britaniji obilježila je ostavka premijerke May, kao i održavanje izbora za Europski parlament. Naime, premijerka May zvanično je priopćila da će s te pozicije odstupiti 7. lipnja. Posljednji pokušaj premijerke May da dobije podršku kolega za prijedlog Brexita izazvao je sredinom tjedna pobunu pojedinih ministara koji podržavaju Brexit, produbljujući političku neizvjesnost u toj zemlji. Vladu Velike Britanije do sada je napustilo nekoliko ministara, čak 36 članova, te predsjednica Konzervativne stranke u Donjem domu Parlamenta gđa Leadsom, koja je koncem tjedna podnijela ostavku. Leadsom je izjavila da nije suglasna s posljednjim planom za Brexit premijerke May, koji u sebi sadrži, prema njenim riječima "opasne" prijedloge, kao što je onaj o drugom referendumu. Istodobno, premijer Irske je izjavio kako bi izbor novog premijera u Velikoj Britaniji mogao dovesti do nove faze u pregovorima o Brexitu koji bi mogli biti "vrlo opasni" za Irsku. Koncem tjedna održani su izbori za Europski parlament te je prema preliminarnim podacima na prvom mjestu Brexit stranka Nigela Fragea, koji se zalaže da Velika Britanija napusti EU bez sporazuma, zatim slijede liberalni demokrati, dok su konzervativi i laburisti pretrpjeli velike gubitke.

Prema prognozama OECD-a, projicirana stopa GDP-a Velike Britanije u tekućoj godini iznosi 1,2%, dok se za narednu godinu prognozira stopa GDP-a od 1%. U ovoj godini prognozirana stopa inflacije iznosi 1,7%, a u 2020. godini očekuje se da će ista iznositi 1,9%.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Inflacija (G/G)	TRAVANJ	2,2%	2,1%	1,9%
2.	PPI ulazne cijene u proizvodnji (G/G)	TRAVANJ	4,5%	3,8%	3,2%
3.	PPI izlazne cijene proizvodnje (G/G)	TRAVANJ	2,3%	2,1%	2,2%
4.	Maloprodaja (G/G)	TRAVANJ	4,5%	5,2%	6,7%
5.	Pozajmice javnog sektora (u mlrd GBP)	TRAVANJ	5,1	5,0	-1,0
6.	Poslovno povjerenje u industrijskom sektoru (CBI)	SVIBANJ	-5	-10	-5
7.	Rightmove cijene kuća (G/G)	SVIBANJ	-	0,1%	-0,1%

Tijekom proteklog tjedna GBP je deprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio rast s razine od 0,87728 na razinu od 0,88137, dok je tečaj GBPUSD smanjen s razine od 1,2724 na razinu od 1,2714.

JAPAN

Nakon što su početkom proteklog tjedna objavljeni preliminarni podaci za prvo tromjesečje, a koji su pokazali da je gospodarstvo Japana u ovom razdoblju zabilježilo ekspanziju od 0,5% na tromjesečnoj razini, glavni tajnik Kabineta Vlade Japana Suga je izjavio da je neočekivani rast GDP-a pokazao snažne ekonomske temelje i domaću potražnju. U izvješću Vlade Japana za svibanj navedeno je da se japanska ekonomija nastavlja oporavljati umjerenim tempom, dok su slabosti u izvozu i industrijskoj proizvodnji i dalje prisutni. Usprkos rastućim rizicima jačanja trgovinskih tenzija i usporavanja kineske potražnje, Vlada je zadržala stav da domaća potražnja ostaje dovoljno jaka da ublaži inozemne šokove. Tijekom službene posjete Japanu predsjednik SAD je istaknuo kako te dvije zemlje ostvaruju značajan napredak u trgovinskim pregovorima, iako bi se sporazum mogao postići tek nakon izbora u Japanu, koji će se održati u srpnju.

Prema prognozama OECD-a za regiju Japana, očekuju se stope rasta GDP-a od 0,7% i 0,6% u tekućoj i narednoj godini, respektivno. Prognozirana stopa inflacije za ovu godinu iznosi 0,8%, dok se za 2020. godinu očekuje 1,5%.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japanu

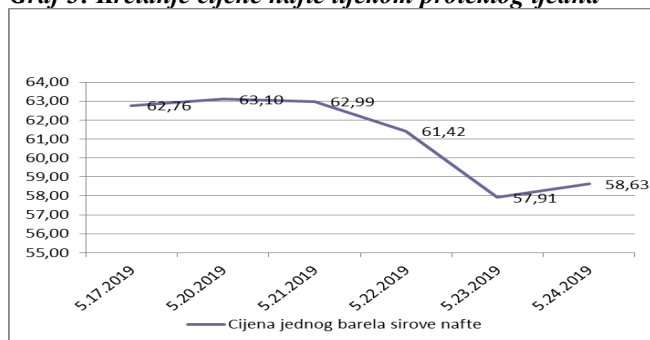
Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	GDP (Q/Q) P	I tromjesečje	-0,1%	0,5%	0,4%
2.	GDP (G/G) P	I tromjesečje	-0,2%	2,1%	1,6%
3.	Industrijska proizvodnja (G/G) F	OŽUJAK	-	-4,3%	-1,1%
4.	Iskorištenost kapaciteta (M/M)	OŽUJAK	-	-0,4%	1,0%
5.	Stopa inflacije (G/G)	TRAVANJ	0,9%	0,9%	0,5%
6.	Indeks ukupne industrijske aktivnosti (M/M)	OŽUJAK	-0,2%	-0,4%	-0,2%
7.	Trgovinska bilanca (u mlrd JPY)	TRAVANJ	232,7	60,4	527,8
8.	Izvoz (G/G)	TRAVANJ	-1,6%	-2,4%	-2,4%
9.	Uvoz (G/G)	TRAVANJ	4,5%	6,4%	1,2%
10.	PMI indeks prerađivačkog sektora P	SVIBANJ	-	49,6	50,2
11.	Temeljne strojne porudžbine (G/G)	OŽUJAK	-3,4%	-0,7%	-5,5%
12.	Porudžbine strojnih alata (G/G) F	TRAVANJ	-	-33,4%	-28,5%

JPY je tijekom proteklog tjedna aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio pad s razine od 122,80 na razinu od 122,46 (najniža razina od početka svibnja 2017. godine). JPY je aprecirao i u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio pad s razine od 110,08 na razinu od 109,31.

NAFTA I ZLATO

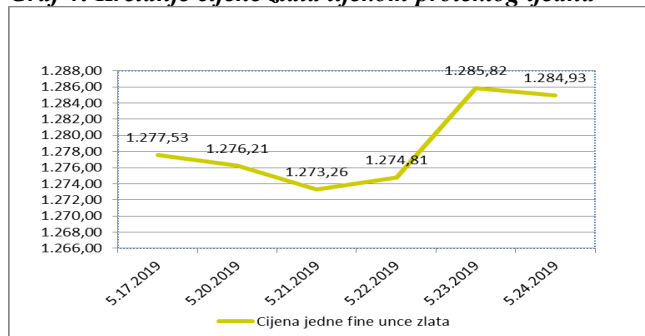
Na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 62,76 USD (56,25 EUR). Početkom proteklog tjedna cijena nafte je zabilježila blagi rast pod utjecajima indikacija od strane OPEC-a da je vjerojatno da će nastaviti da održavaju smanjenu proizvodnju do konca godine s ciljem poticaja povećanja cijene ovog energenta. Ipak, nakon toga, sredinom tjedna cijena ovog energenta je bilježila pad sve do petka. Nakon veoma blagog pada zabilježenog u utorak, izraženiji pad cijene nafte je prvobitno zabilježen u srijedu pod utjecajem objavljivanja podatka o rastu američkih zaliha ovog energenta, kao i zbog slabije potražnje rafinerija. EIA je objavila da su zalihe u prošlom tjednu povećane za 4,7 milijuna barela na 476,8 milijuna barela, što je najveća razina od srpnja 2017. godine. Najveći dnevni pad od 5,71% cijena nafte zabilježila je tijekom trgovanja u četvrtak usljed izraženih trgovinskih tenzija između SAD i Kine koje impliciraju lošije izgleda globalnog gospodarskoga rasta, a što utječe na smanjenje izgleda za potražnju ovog energenta. Blagi oporavak cijene nafte je zabilježen koncem proteklog tjedna, te je na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte iznosila 58,63 USD (52,33 EUR). Ipak, cijena nafte je na tjednoj razini smanjena za 6,58%, što je najveći pad zabilježen od prosinca prošle godine.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.277,53 USD (1.144,95 EUR). Cijena zlata je početkom proteklog tjedna, točnije tijekom ponedjeljka i utorka, bilježila blago smanjenje. Korekcija kretanja cijene zlata je zabilježena polovicom tjedna, nakon što je objavljen zapisnik s posljednje sjednice FOMC-a (Federal Open Market Committee), u kojem su članovi istaknuli strpljiv prisup daljem prilagođavanju monetarne politike Fed-a. Izraženiji rast cijene ovog plemenitog metala, od oko 11 USD, zabilježen je u četvrtak podržan globalnim padom indeksa dionica, koji je uslijedio nakon najnovijih trgovinskih tenzija između SAD i Kine i nakon priopćenja Ministarstva trgovine SAD da će predložiti pravilo kojim će se nametnuti kompenzacijske carine za zemlje koje potcjenjuju svoju valutu u odnosu na USD, jer na taj način Ministarstvo može kompenzirati novčane subvencije koje štete američkoj industriji. U petak je zaustavljen trend rasta cijene ovog plemenitog metala te je zabilježen i blagi pad cijene zlata. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.284,93 USD (1.146,95 EUR).

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.